

Årsplan for Salamanderskogen barnehage 2022 til 2024

Årsplanen bygger på

- Lov om barnehager
- Forskrift om rammeplanen for barnehages innhold og oppgaver
- Fra eldst til yngst. Plan for overgangen fra barnehage til skole og skolefritidsordning

Årsplanens funksjoner

1. Arbeidsredskap for barnehagens personale for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning.
2. Utgangspunkt for foreldres mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen, Samarbeidsutvalget (SU) fastsetter årsplanen.
3. Er grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen.
4. Gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommune, barnehagens samarbeidspartner og andre interesserte.

Årsplanen er et arbeidsdokument for de ansatte og et bindeledd mellom barnehagen og foreldrene. Barn, foreldre og ansatte skal gis mulighet til å delta aktivt i planlegging av barnehagens innhold og ha innflytelse på valg av satsingsområder.

Innhold

1. Lov om barnehager Kap. I Barnehagens formål og innhold	3
2. Barnehagens visjon.....	4
3. Barnehagens hovedmål	4
4. Om barnehagen.....	5
5. Satsningsområder.....	6
6. Planlegging, dokumentasjon og vurdering.....	7
7. Medvirkning.....	8
8. Foreldresamarbeid:	9
9. Tilvenning	9
10. Overgangen mellom barnehage og skole.....	10
11. Omsorg	11
12. Lek	11
13. Vennskap og felleskap	11
14. Danning	12
15. Livsmestring og helse	13
16. Mangfold og inkludering	13
17. Bærekraftig utvikling	14
18. Digital praksis	14
19. Rammeplanen	15
20. Skogstua	16
21. Ekornstua.....	17
22. Kilder.....	21

1. Lov om barnehager Kap. I Barnehagens formål og innhold

§ 1. Formål.

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger. Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

§ 2. Barnehagens innhold

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet. Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter. Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur. Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Departementet fastsetter nærmere regler om barnehagens innhold og oppgaver (rammeplan) med forskrift. Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold. Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Krav til godt psykososialt miljø kap.: 8 § 41, §42 og §43

§41: Nulltoleranse og forebyggende arbeid

§42: Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.
(Aktivitetsplikt)

§43: Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen krenker et barn.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi snakker om alle barna på personalmøtene.
- Vi går ikke forbi konflikter, men hjelper barna med å finne løsninger.
- Vi tar foreldre på alvor hvis de kommer med en bekymring.
- Det er den voksnes ansvar å få gode relasjoner med barn som utfordrer oss.
- Vi jobber for en aktiv tilbakemeldingskultur.
- Vi tar opp ting med den det gjelder.

2. Barnehagens visjon

Den lille barnehagen med det store hjertet.

- ♥ Har et miljø preget av samhold, vennskap, glede og humor, nærhet og trygghet.
- ♥ Skaper gode relasjoner slik at alle får en eller flere venner.
- ♥ Gir barna tid og rom for lek.
- ♥ Gir rom for spontanitet og barns medvirkning.
- ♥ Skaper gode minner

3. Barnehagens hovedmål

Barnehagen skal tilby:

- Gode utviklings- og aktivitetstilbud til alle barn.
- Trygge og støttende miljøer for alle barn.

Barnehagens tiltak:

I Rammeplanen beskrives barnehagens verdigrunnlag med følgende: «Barnehagen skal formidle grunnleggende verdier som fellesskap, omsorg og medansvar, og

representere et miljø som bygger opp om respekt for menneskeverd og retten til å være forskjellig».

Trygghet, omsorg, glede og anerkjennelse er og har alltid vært sentrale verdier i barnehagen vår. Et bevisst og ansvarsfullt personale gir begrepene mening og betydning, og er barnehagens viktigste ressurs. Gjennom gode rutiner, samarbeid og stabilitet ønsker vi å gi trygghet og forutsigbarhet for alle som tar del i vårt arbeid.

Vi ønsker at barna skal bli trygge på seg selv og oppleve at de er unike og viktige i et større felleskap. De skal oppleve et personale som er tilstede og som viser oppmerksomhet og åpenhet for det unike hos hvert enkelt barn. Et personale som har tid og som anerkjenner barnet der det er.

For å få til dette i hverdagen har vi faste rutiner som gir trygghet for liten og stor. Dagsrytmen skisserer de faste aktivitetene og rutinesituasjonene som skjer hver dag. I tillegg fyller vi hverdagen med aktiviteter, det være seg lek, turer, musikk, forming, og temaopplegg. Barna gjør hele tiden valg ut i fra egne interesser, og innenfor de gitte rammene kan barna være med å medvirke på egen hverdag. Barna motiveres til å gjøre egne valg, samtidig som vi har struktur, forutsigbarhet og trygghet.

4. Om barnehagen

Salamanderskogen barnehage SA er en privat foreldredrevet 1 avdelings barnehage. I praksis organiserer vi oss som to avdelinger. Ekornstua for opptil 6 barn under 3 år og Skogstua for opptil 16 barn over 3 år. Totalt 28 ekvivalenter. Antall barn over og under tre år kan variere. Personalgruppen består av 4 barnehagelærere, en barne- og ungdomsarbeider og to pedagogiske medarbeidere.

Vi holder til på Fjellstrand nær skog, sjø og idrettsplass. I skogen har barnehagen en fantastisk trelavvo som blir som en avdeling utenfor barnehagen. Der er vi flere ganger i uken hele året. Vi er opptatt av natur/miljø - musikk/dans - lek.

Vi kan tilby:

- Liten barnehage hvor det er lett og ha kontakt med alle.
- Egen småbarnsavdeling med liten gruppe. Barna sover inne med tilsyn.
- Egen lavvo (i tre) med ovn inne og bål plass ute. Mulighet til å bruke hele året.
- Skog, sjø og varierte turmål i umiddelbar nærhet.
- Personalgruppe med solid faglig kompetanse.
- Variert personalgruppe i forhold til alder og kjønn.
- Personalgruppe med mye humor, fleksibilitet, kreativitet og positiv innstilling.
- Nærhet til buss, positivt for pendlere.

5. Satsningsområder

NATURGLEDE

Naturglede står i sentrum i Salamanderskogen barnehage. Naturen er en unik arena for læring og gode opplevelser. Det å bli glad i og ferdes i naturen og få mulighet til å utfolde seg i et stort «rom», er et flott utgangspunkt for samspill og lek med andre. Vi opplever at konfliktene avtar og samhørigheten og vennskapet øker. I skogen er det god plass og pinner nok til alle.

Vi ønsker at barna skal få være mye ute med varierte opplevelser. Vi prioriterer mye utetid på lekeplassen vår og flere ganger i uken er de eldste barna (3 – 6 år) på tur i skogen. Barnehagen har en fantastisk Lavvo i skogen ikke langt fra barnehagen. Vi ønsker at barna skal få oppleve glede ved å ferdes i naturen, få gode minner og kunnskap om å bruke naturen. Lavvoplassen vår blir som en avdeling utenfor barnehagen. Vi ser at mye av det vi gjør inne, kan vi også gjøre ute. Vi knytter temaarbeid sammen ved å ta med naturen inn og «inne-aktiviteter» ut.

I skogen får barna god anledning til å mestre kroppen sin i ulendt terreng. I naturen finnes det helt unike muligheter for alle barn og helt naturlig stimulering innenfor alle fagområdene. Barna lærer seg å respektere naturen og får kunnskap og kjærlighet til naturen som vi håper de vil ta med seg videre i livet.

Lek i naturen gir barna naturopplevelser, kreativitet, kroppsbeherskelse, sanseintrykk, kunnskap og respekt.

De eldste barna i barnehagen får være med på Barnas skiskole. Barnas skiskole er et tilbud som går en gang i uken over 5 uker. Her får barna leke seg gode på ski.

SOSIAL KOMPETANSE- KUNSTEN OG OMGÅS HVERANDRE.

Sosial kompetanse er et sentralt og viktig område i barnehagen vår. Vi blir aldri utlært og gjennom livet vil vi garantert møte mange utfordringer, gleder og sorger. I barnehagen skal vi i nær forståelse med barnas foreldre/foresatte, gi barna gode utviklings- og aktivitetsmuligheter som styrker det enkelte barnet i trygge og gode omgivelser. Opplevelse av trygghet er viktig, bli sett og anerkjent for den man er og like viktig er trygghet på seg selv. Å vite at man er verdifull og en viktig del av fellesskapet, det være seg i familien, blant venner og i barnehagen. Alle barna skal oppleve å bli møtt med varme og kjærlighet. De er alle små unike personer som har ulike forutsetninger, ønsker og behov. Ved å se det enkelte barnet og møte og veilede det, skal vi i barnehagen være med på å gi barna gode utviklingsmuligheter.

Grunnleggende holdninger og samspillsferdigheter som er viktige for utvikling av barnets selvfølelse og et godt selvbylde mener vi er:

Empati – å kjenne og kunne sette ord på egne følelser. Ha forståelse og innlevelse i andres følelser, perspektiver og tanker.

Prososiale handlinger- som å hjelpe, oppmuntre, dele, anerkjenne, inkludere, vise omsorg og respekt for hverandre.

Selvkontroll- å kunne utsette egne behov og ønsker i situasjoner som krever kompromisser, felles avgjørelser, konfliktløsning, turtakning og toleranse.

Selvhevdelse- å ta initiativ til å ta del i lek og samtaler, hevde seg selv og egne meninger på en god måte og tørre å stå imot gruppepress.

Lek, glede og humor- forstå og bruke lekens regler/signaler, kunne skille lek fra andre aktiviteter, føle glede, la seg rive med, slappe av, spøke og ha det gøy.

Sosial kompetanse handler om «kunsten og omgås hverandre», knytte vennskapsbånd og å tilegne seg god sosial kunnskap, holdninger og ferdigheter. I barnehagen omgås mange hver dag. Barn møter andre barn, barn møter voksne og voksne møter andre voksne. Relasjoner bygges og hele tiden utvikles vi og ny læring skjer. For å kunne forstå og kunne delta i det sosiale samspillet, lære leke-koder, tilpasse seg og bidra i samspillet, kreves det erfaringer. Sosial kompetanse utvikles i fellesskapet og i barnehagen skal vi ta tak i denne læringen og bidra til gode opplevelser gjennom å legge til rette, oppmuntre og veilede barna. Vi skal møte barna der de er og støtte dem i utfordringene og mestringene de møter. Innenfor gitte rammer i barnehagen er vi alle med på å bidra til et godt fellesskap og forme våre omgivelser. «Kunsten å omgås» hverandre» er i kontinuerlig utvikling gjennom handlinger og opplevelser. Det skjer i alle situasjoner i barnehagen og barnehagen skal legge til rette for at alle er med og får varierte erfaringer i samspillet.

6. Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

I Salamanderskogen prøver vi å ha mest mulig møtevirksomhet på kveldstid. Planlegging baseres på kunnskap om barns utvikling og læring, individuelt og i gruppe. Observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering, ønsker fra barn og foreldre og barnehagens ressurser og tradisjoner er grunnlag for vår planlegging av aktiviteter i barnehagen.

Vi bruker ukeplaner, men vi jobber også med at det skal være rom for barnas spontanitet, kreativitet og innspill. Vi ønsker å ta vare på øyeblikket og følge barnas initiativ selv om det står noe annet i planen.

Vår dokumentasjon kan være i form av ukesbrev, bilder, referater og på hjemmesiden. Barnegruppen og det enkelte barns trivsel og utvikling observeres og vurderes fortløpende. Foreldre blir tilbudt to foreldresamtaler i året. Vi bruker observasjonsmaterialet «Alle med» på alle barn i forkant av samtalene. Ved behov bruker vi TRAS (Tidlig registrering av språkutvikling).

Vurdering av vår praksis er noe vi jobber med hele tiden i arbeidet vårt i det daglige arbeidet med barna. På personalmøtene har vi fokus på barnegruppen, og enkeltbarns trivsel og utvikling.

Vi gjennomfører brukerundersøkelse en gang i året, foresatte får da mulighet til og anonymt å gi sin vurdering av barnehagen. Hva de mener barnehagen er god på og hva de mener barnehagen kan bli bedre på.

Målet med vurdering er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med Barnehageloven og Rammeplanen.

7. Medvirkning

Barnas medvirkning:

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet» (Barnehageloven§3).

Barns medvirkning krever kompetente voksne som har respekt for barn og tar barns følelser på alvor. I Salamanderskogen barnehage skal barna bli sett og hørt både gjennom verbale og kroppslige uttrykksformer. Barn kan medvirke på mange forskjellige måter. Vi ønsker å skape en barnehagehverdag hvor barna møter anerkjennelse for sine uttrykk, hvor det er plass og rom for deres impulsivitet og spontanitet i både lek og læring. I vår barnehage skal leker, utstyr, spill og bøker være tilgjengelig. Vi må samtidig se og ta hensyn til hele gruppens behov. Personalet skal være oppmerksomme på alle, også de barna uten muntlig språk. De voksne i barnehagen må vise interesse og være oppmerksomme på barnas uttrykk. Vi må tolke barnas nonverbale budskap.

At barn skal få medvirkning i barnehagen, er ikke det samme som at de alltid får sine ønsker oppfylt.

I Salamanderskogen barnehage:

- Opplever barna en trygg og fleksibel hverdag som er tilpasset deres behov.
- Tar vi barnas innspill på alvor.
- Medvirker barna i lekevalg.
- Er det god tid til lek der barna er aktive deltagere.
- Legger vi til rette for at store og små kan hjelpe hverandre.
- Har vi voksne som lytter, er aktive og viser begeistring for barna.

8. Foreldresamarbeid:

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd (FAU) og et samarbeidsutvalg (SU).

Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Målet vårt er å ha fornøyde foreldre i forhold til tilbudet vi gir ved å:

- Imøtekomme foreldrenes behov så langt som mulig, innenfor de rammene vi må forholde oss til lovmessig og økonomisk.
- Gi rom for å påvirke gjennom foreldremøter, foreldresamtaler, samarbeidsutvalgsmøter, brukerundersøkelser og innspill.
- Sørge for at nye foreldre blir en del av den etablerte foreldregruppen.
- Skape møtearenaer hvor vi kan bli bedre kjent, som dugnader og arrangementer i barnehagen.
- Vi har to foreldresamtaler i året og ellers ved behov.

9. Tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barna kan få en trygg og god start i barnehagen.

I Salamanderskogen legger vi stor vekt på at barna skal få en god start på barnehagelivet. Det å begynne i barnehagen er ofte barnets første skritt ut i den store verden. Den første tiden er spennende for både barn, foreldre og personale. Godt samarbeid, faste rutiner og gradvis tilvenning er vesentlig når barn begynner i barnehagen. Det er viktig å skape gode relasjoner til barn og foreldre.

For barna som skal begynne i barnehagen i august tilbyr vi besøksdager i juni. Barn og foreldre kommer på besøk i barnehagen og får mulighet til å bli kjent med personalet, andre barn og foreldre som skal begynne og barnehagen.

Selve tilvenningsperioden har vi satt til tre dager, og vi vurderer sammen med foreldrene hvordan tiden etter de tre første dagene skal være.

10. Overgangen mellom barnehage og skole

Vi følger kommunens felles plan for innhold for skolestartere. Ji jobber med å videreutvikle ferdigheter som selvstendighet, følge beskjeder, sosial kompetanse og å holde på med en oppgave over litt tid.

«Fra eldst til yngst»

Hovedmålet med arbeidet med «Fra eldst til yngst» er å sørge for god sammenheng i overgangen fra barnehage til skole slik at barnets behov for trygghet i overgangsprosessen blir ivaretatt og opplæring kan tilpasses det enkelte barn fra første skoledag.

«Fra eldst til yngst» er et samarbeidsprosjekt mellom Fjellstrand skole, SFO og Fjellstrand barnehagene. Målet for samarbeidet er å gi barna best mulig overgang fra barnehage til skole. I følge Rammeplanen skal barnehagen i samarbeid med skolen legge til rette for barns overgang fra barnehage til 1. klasse, og eventuelt skolefritidsordning. Vi synes at vi har fått til et veldig godt samarbeid på Fjellstrand og barna er godt forberedt når de begynner i 1. klasse.

Førskolegruppen i Salamanderskogen kaller seg for Salamandere. De er på månedlige turer i skogen sammen med de andre førskolegruppene på Fjellstrand. De møtes på et «hemmelig» sted i skogen og avslutter året med «Hemmeligstedet» fest i juni. Det første halvåret har vi fokus på felles aktiviteter og lek så barna blir godt kjent med hverandre på tvers av barnehagene. Det siste halvåret jobber vi med felles plan for grunnleggende matematiske begreper. Gjennom hele året har vi fokus på hverdagsferdigheter.

I mai er Salamanderne på 4 skolebesøk i regi av Fjellstrand skole og SFO. De får da god mulighet til å bli kjent med skolen, personalet og noen av rutinene de har. På første besøksdag blir barna presentert for fadderklassen sin. De har i forkant gjennomført et fadderkurs og deltar på forskjellige aktiviteter sammen med barnehagebarna. Som avslutning på besøksdagene blir vi invitert til å være med på felles sangstund i gymsalen på skolen.

I god tid før besøksdagene blir foreldrene invitert på foreldremøte på skolen. I etterkant av besøksdagene har vi overføringsmøter med skole/SFO i samarbeid med foreldrene.

Salamanderne har fast førskoleopplegg på onsdager og torsdager. I førskolegruppen har vi fokus på:

Å jobbe med konkrete oppgaver.

Begrepslæring.

Spille spill.

Vente på tur.

Øve på grunnleggende hverdagsferdigheter.

11. Omsorg

Alle barn skal oppleve trygghet, trivsel og glede i barnehagen. For å få til dette må vi ha gode relasjoner mellom barn/voksne og barn/barn. Omsorg skal gjenspeile seg i alt vi gjør i barnehagen. Dette krever at vi voksne er tilstedeværende og engasjerte, trygge og nære, lyttende og anerkjennende, har godt tid og ser hvert enkelt barn. Vi skal være gode rollemodeller for barna slik at de oppmuntres til å vise omsorg for andre og til å kunne ta imot omsorg selv.

12. Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.

Lek er barns viktigste beskjeftigelse. Å skape rom for lek er derfor en av barnehagens viktigste oppgaver. Barna knytter vennskap, uttrykker seg og lærer gjennom leken. Den er deres verden av fantasi, kreativitet, spontanitet og glede. Leken er viktig for å utvikle god selvfølelse, empati og følelse av mestring. Vi vektlegger tid og rom for lek og jobber for et best mulig stimulerende lekemiljø inne og ute, og for at alle skal ha noen å leke med.

13. Vennskap og fellesskap

I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.

Barnehagen skal forebygge, avdekke og stoppe mobbing og krenkelser.

I Salamanderskogen barnehage arbeides det bevisst med å styrke barns sosiale kompetanse. Vi observerer og skaffer oss oversikt over hva som rører seg i barnegruppa til enhver tid. Ved å samtale med barna, delta i lek og være gode rollemodeller vil vi være aktive i forhold til barnas sosialiseringssprosess. Barna skal gjennom hele barnehageåret lære om sosiale regler, ta og opprettholde kontakt med andre, vise hensyn og kunne sette seg inn i andres situasjon – utvikle empati.

Barnehagetiden er en viktig del av barns sosialiseringssprosess. Det handler om å utvikle seg som individ, fungere i gruppe og i samspill med andre. Et aktivt og tydelig personale er

nødvendig for å skape et varmt og inkluderende sosialt miljø. Anerkjennelse, tillit og trygghet er grunnleggende elementer for utvikling av sosial kompetanse.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling mellom kjønnene. Gutter og jenter skal ha like muligheter til å bli sett og hørt og oppmuntres til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen.

Hvordan jobber vi i barnehagen for at vennskap skal oppstå:

- Gjennom å observere barnegruppen får vi kunnskap om hvem som leker med hvem og vi kan legge til rette for at alle har en eller flere å leke med.
- Legge til rette for at barn selv kan velge venner og samtidig stimulere til at en kan ha mange venner.
- Skjerme god lek der vennskap oppstår.
- Legge til rette for lek og aktiviteter i smågrupper.
- Gi barna respons når de bryr seg om hverandre.
- Være gode rollemodeller for barna.
- Skape et arbeidsmiljø som gjenspeiler vennskap og trivsel.

14. Danning

I Rammeplanen har begrepet danning en fremtredende plass. Danning er både omsorg, sosialisering, utvikling, læring og oppdragelse, men på samme tid omfatter danning også mer enn dette. Danning er for hvert menneske en livslang prosess som handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Det vil si at vi, barn og voksne, aldri blir utlært og uansatt alder har vi alltid noe nytt å lære. Gjennom danning legges grunnlaget for allsidig utvikling. Barna skal erfare at de er en del av fellesskapet, og å oppleve at egne og andres bidrag til fellesskapet oppleves som noe positivt. Barna skal utvikle trygghet på seg selv og egen identitet.

Barnehagen skal være medyttere i barnas første løp i deres danning og skal i samarbeid med foreldrene gi barna grunnlag til å stille spørsmål, utvikle evnen til blant annet å reflektere over egne handlinger og væremåter, lære å tenke selv og å ta egne valg.

15. Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen.

Barnehagens tiltak:

- Skape gode relasjoner gjennom å fremme trivsel, trygghet, omsorg, glede, forutsigbarhet og vennskap.
- Motivere for lek, fysisk aktivitet og mestring som styrker barnas selvfølelse, motorikk og tilhørighet.
- Jobbe for å styrke barnas sosiale kompetanse, selvbilde og evne til å regulere følelser.
- Gi rom for hvile og ro når det trengs i løpet av dagen.
- Servere to måltider om dagen (Nå barnehagen er på gult nivå i forhold til Korona har barna med seg egne matpakker). For de eldste: Varm mat i lavvoen. For de yngste: Varm mat i barnehagen. Det er også mulighet for de som trenger det, å spise medbragt frokost.

16. Mangfold og inkludering

Alle barn skal få oppleve å føle seg sett og anerkjent ved at personalet møter barnet inkluderende og jobber for å inkludere den enkelte i fellesskapet. Alle barn skal få samme fokus.

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap.

Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet».

(Rammeplanen)

Hvordan skal vi jobbe for at alle barna føler seg sett og anerkjent for den de er?

For oss er det viktig å etablere en god relasjon fra start, vise interesse for hvem barna er og hvor de kommer fra. Alle barn skal «løftes frem» ved å vise interesse for det som skjer i barnas liv utenom det som skjer i barnehagehverdagen. Vi respekterer barnet og deres behov. Er det et barn som trenger tid til å observere, så gir vi det barnet tid og lar de komme til oss når han/hun er klar.

De voksne har ansvar for å etablere relasjon til barnet. Vi ser det som viktig å ta imot barn og foreldre / foresatte på en god måte hver morgen, så alle føler seg velkommen og sett når de kommer i barnehagen.

Vi respekterer barna sine ønsker og behov. Viktig å ta barns innspill på alvor, da føler de at de blir anerkjent. Ved å dele barnegruppen i mindre grupper i løpet av dagen blir det lettere for oss å se og høre hvert enkelt barn.

17. Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt.

Vi jobber for at barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen fremmer derfor verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftig samfunn.

Barnehagen legger grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barna gjør erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen. Vi benytter barnehagens nærområde, skogen som arena for lek og læring hvor vi har rik tilgang på førstehåndserfaringer i naturen. Barna får naturopplevelser og blir kjent med naturens mangfold, og barnehagen ønsker med dette å bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

Hvordan jobber vi i Salamanderskogen for å fremme bærekraftig utvikling?

- Bevist forhold til bruk av tørkepapir, tegnepapir og forbruksutstyr.
- Hold Norge Rent – aksjonen. Rydde og plukke søppel.
- Kildesorterer.
- Begrense bruken av informasjon i papirform. Mest mulig digital kommunikasjon.
- Humleprosjekt. Fjellstrand en humlevennlig bygd.
- Fremme respekt for leker og utstyr for å unngå bruk og kast holdning.

18. Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barns lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna.

I Salamanderskogen ønsker vi å bruke IKT på en hensiktsmessig og lekende måte med barna. Det skal brukes som støtte og hjelpemiddel til barns utforskning, lek, læring og utvikling, og ikke som et passivt tidsfordriv. Tilgang til digitale verktøy for alle barn er en del av barnehagens oppdrag i forhold til sosial utjevning. Vi bruker verktøy som nettbrett, PC, Bee-Bot (programmering), kopimaskin, prosjektor og mobil (kamera og musikk) i situasjoner hvor det er naturlig. Gjennom arbeidet med IKT skal barna blant annet:

- Få erfaringer med de ulike verktøyene
- Være med i prosesser som å fotografere, kopiere, utskrift mm.
- Få erfaringer med tall og bokstaver
- Innhente informasjon/kunnskap.
- Programmering, samarbeid og logisk tenkning.

19. Rammeplanen

På bakgrunn av Barnehageloven er det i Rammeplan 2017 beskrevet syv fagområder som barna skal få kjennskap til:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barna blir kjent med de ulike læringsområdene og arbeidsmetodene gjennom temabasert arbeid, tilpasset barnegruppen og enkeltbarnet. Progresjon i arbeidet er i fokus. For å tilrettelegge for dette jobber vi variert i smågrupper eller hele gruppen samlet.

Barnehagens formål og innhold. Se Rammeplanen s.19.

<https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>

20. Skogstua

På Skogstua kan det være opp til 18 barn i alderen to til seks år og 3 engasjerte voksne. For oss er lek og naturopplevelser essensielt for en god barnehagehverdag. Vi er mye ut på tur og for tre år siden fikk vi bygd oss en lavvo som ligger ca. en kilometer fra barnehagen. Den brukes flere ganger i uken, samt at vi har et nærmiljø som gir oss muligheter for turer i skog, mark og ved strand både sommer og vinter. Naturen har stor betydning for barns utvikling og byr på utfordringer til alle barn uansett utviklingsnivå, ferdigheter og alder. I naturen kan vi gi barna naturlige redskaper til å kunne kommunisere med hverandre, forhandle, få venner, samarbeide, oppleve mestring og utvikle sitt språk. Vi opplever også at ved å være ute i skog og mark blir barna flinkere til å løse konflikter. Det kreves at de samarbeider for å løse utfordringer, enten det er en tung stokk som må flyttes, et tau som skal knytes høyt i et tre eller en maur som skal undersøkes. Ønske om å løse utfordringen blir viktigere enn hvem som har rett. Dette fremkaller situasjoner hvor selve livet leves i øyeblikket.

På Skogstua har vi gode tradisjoner med å jobbe temabasert. Vi deler inn barnehageåret inn i fire bolker: Bli kjent og være venner- Jul- Vinter og Vår/humler.

Hvorfor temaarbeid:

- Barna får tid og rom til å medvirke
- Personalet og barna får tid og rom til å gå i dybden- og vi kan ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, kreativitet, vitebegjær og undring.
- Rammeplanens fagområder flettes naturlig sammen.
- Personalet opplever at det er lettere å tilrettelegge det pedagogiske arbeidet til alle barna- fordi vi tar utgangspunkt i der barna er.

Temaarbeid med barn er en løsning på å få til en hverdag med glød, mening, råd tråd og godt innhold

Salamanderskogen og de andre barnehagene på Fjellstrand samarbeider tett med Fjellstrand skole på flere ulike arenaer. Vi har et systematisk tilbud for 5- åringene gjennom hele det siste barnehageåret. Dette innebærer blant annet: Ukentlige samlinger for 5- åringene i egen barnehage, månedlige førskoleturer der alle førskolebarn i de ulike barnehagene møtes i skogen samt 4 besøksdager på skolen der barna får komme inn i klasserommet, møte læreren sin, bli kjent med SFO og møte fadderne sine.

21. Ekornstua

Ekornstua er småbarnsbasen for de minste barna i Salamanderskogen barnehage. Vi liker å synge, lese, snakke og tulle og tøyse sammen. Humor, glede og entusiasme over hverdagens små og store underer gjør dagene våre spennende og glade. Og bli sett og møtt som det mennesket man er, er viktig for å få en god selvfølelse og ha troen på seg selv. Dette er verdier vi setter høyt. På Ekornstua er vi opp til seks barn mellom et og tre år og to voksne. Ekornstua er en liten avdeling og tanken vår er at de yngste skal få en myk start på barnehagelivet. På denne avdelingen får de den roen og tilstedeværelsen fra de voksne som de behøver i barnehagehverdagen. Gjennom varierte og rike opplevelser innenfor ulike områder vil vi gi barna et barnehageår som gir glede, utfordringer og gode minner.

FORELDRESAMARBEID

Godt foreldresamarbeid er svært viktig på småbarnsavdeling, da barna selv ikke kan fortelle så mye om hva de har opplevd.

Årsplan, ukeplan og annen info på hjemmesiden er viktige dokumenter om hva vi gjør og hvordan barna deres har det. Den daglige samtalen ved levering og henting er også viktig, så her er det bare å komme med spørsmål.

To ganger i året tilbyr vi foreldresamtaler, og ellers etter behov. Vi ønsker gjerne tilbakemeldinger fra dere, både på det dere synes er bra og på det som kan bli bedre.

Sammen skal vi skape en avdeling der alle skal føle seg trygge og velkomne og hvor alle barn skal få utfordringer som passer den enkelte der de er akkurat nå.

PEDAGOGISK ARBEID PÅ EKORNSTUA

Planleggingen av det pedagogiske arbeidet på avdelingen blir gjort med utgangspunkt i Rammeplan for barnehager og Lov om barnehager.

Utgangspunktet for vårt arbeid er at alle barn er født med iboende muligheter for utvikling. De voksnes rolle er å lytte til barnet, og legge til rette for at barnet utvikler seg videre. Det fysiske miljøet barnet oppholder seg i er viktig for å fremme læring, nysgjerrighet og skaperglede. Barnehagen skal gi muligheter for gode møter mellom de som oppholder seg der.

TEMA ARBEID

I løpet av året jobber vi på Ekornstua med temaer vi tror barnegruppen vil finne spennende. Barns medvirkning står sentralt i forhold til temaarbeid. Hvor lang tid vi bruker på hvert tema avhenger av barnas interesse. Noen ganger fenger et tema så mye at vi sammen klarer å drive det fremover sammen over en lang periode, andre ganger merker vi at barna blir fort ferdige.

Dagsrytme på Ekornstua

KLOKKESELETT	HVA
7.30	Ekornstua åpner
7.30 - 9.30	I dette tidsrommet blir barna levert, lek, sang, bordaktiviteter
9.30	Påkledning, utelek.
11.00	Lunsj
12.00	Soving. Utetid for de som ikke sover.
14.00	Ettermiddagsmåltid.
14.30	Tilrettelagte aktiviteter. Lek ute eller inne.
16.30	Barnehagen stenger

Kommentarer til dagsrytmen:

Barnehagen åpner. Personalet tar imot barn og foreldre og alle skal føle seg velkommen når de kommer i barnehagen. Personalet vasker hendene til barna før de går inn på avdelingen. Dette er et hygienetiltak for å redusere smitte blant barna og personalet.

Lek og temaarbeid. Voksne legger til rette for lek og utforskning. Lek er en arena for utvikling av språk, samspill med andre og det gir mulighet for mestring og læring. Temaaktiviteter vil også være i dette tidsrommet.

Rydding før påkledning. Barn og voksne rydder sammen. Det er viktig å lære seg å ta vare på ting og vite at i barnehagen har ting faste plasser.

Påkledning. Vi har fokus på mestring etter alder og modenhet. De voksne benevner og oppmuntrer underveis. Vi ser at de minste kjenner igjen tingene sine og ser/lærer av de eldre barna. Det er viktig å ha tidlig fokus på at barna er godt på vei med å bli selvhjulpne når de går over til Skogstua.

Utelek. Vi leker ute i all slags vær. Vi ønsker at barna skal få varierte opplevelser og at de skal bli glade i å være ute. Utelek er en viktig arena for utvikling av grovmotoriske ferdigheter og fin mulighet til å bli kjent med barn og voksne på Skogstua. Uteleken bidrar også til får erfaringer med andre lekematerialer som sand, jord, vann, snø, is, planter, trær og insekter. Det er derfor viktig at barna alltid har med seg riktige klær i forhold til årstiden og at de har nok skiftetøy.

Sangstund. Vi har ofte sangstund før lunsj. Vi bruker da ofte en pose med konkreter. Barna får trekke opp en figur fra posen og vi synger en sang som passer til figuren. Vi ser at sanger med bevegelse ofte fenger barna mer enn bare sang. Noen ganger har vi dans og musikk.

Lunsj. Vi legger til rette for et hyggelig måltid hvor vi har en fin anledning til å benevne, lære å vente på tur og samtale.

Bleieskift. Før begge måltidene får alle barna nye bleier. På badet har man en fin mulighet for en til en kommunikasjon mellom barn og voksne. Det er viktig å skape gode trygge relasjoner mellom barn og voksne.

Soving. Barna sover på faste plasser inne, alltid med en voksen tilstede. Hviling skaper balanse mellom aktivitet og ro. Barnehagehverdagen kan være hektisk og det kan hende at barna trenger mer søvn i barnehagen enn hjemme. Søvn er viktig for læring og utvikling. Dersom barnet skal nyttiggjøre seg det pedagogiske tilbudet i barnehagen, er det helt nødvendig at det er uthvilt.

Ettermiddagsmåltid. Måltid nummer to spiser vi i to/halv tre tiden. Når barnehagen serverer mat består dette måltidet av påsmurte brødsiver/knekkebrød og frukt.

Stengetid. Barnehagen stenger 16.30. Dersom dere har behov for informasjon for samtale bør dere komme i god tid før stenging eller avtale tidspunkt en annen dag.

Hverdagsaktiviteter

Det er viktig å presisere at det å jobbe med tema bare er en liten del av hverdagen til barna. Vi jobber for å etablere gode hverdagsrutiner, slik at de blir verdifulle møter og skaper forutsigbarhet i hverdagen.

Mye av det vi har beskrevet i det pedagogiske arbeidet inngår i hverdagsaktivitetene, spesielt i den perioden på dagen der barna har mulighet for å velge selv. Her er det viktig at de voksne er delaktige og oppmerksomme. De voksne må lytte til barna og hjelpe de i leken og hvis det oppstår konflikter. To åringene trenger andre utfordringer enn ettåringene, så noen ganger vil vi dele gruppen etter alder.

Fagområder

Rammeplanen for barnehager har 7 fagområder og slik jobber vi med dem på Ekornstua:

Fagområde	Hvordan
Kommunikasjon, språk og tekst.	Dette er et naturlig hovedområde for barna på småbarn, siden så mange er «på vei» med språket sitt. Benevning og pekebøker er daglig i bruk og vi prøver å forstå det barna kommuniserer til oss. Vi voksne må anstrenge oss for å tolke det barna prøver å si. Vi benevner det vi gjør i hverdagen og tingene omkring oss.
Kunst. Kultur og kreativitet	Fagområdet ivaretas både ved å la barna få mulighet til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama, maling osv. samt ved å dra på profesjonelle kulturtilbud (når dette blir mulig igjen) Vi tilbyr ulike materialer og legger til rette så barna blir inspirert til lek, læring og kreativitet.
Natur, miljø og teknologi.	Vi skal legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring, utforskning og læring. Barna skal få begynnende forståelse for å ta vare på planter og dyr i naturen. De skal få erfaringer med digitale verktøy.
Nærmiljø og samfunn.	Barna skal få oppleve seg selv som betydningsfulle i fellesskapet. De voksne må lytte til barna og ivareta deres behov og ønsker. Bli kjent med barnehagens nærmiljø. Bli kjent med barnehagens normer og regler. Barna skal få oppleve at de bli forstått og tatt hensyn til. På turer i skal barna få oppleve de voksnes holdninger når de ferdes i trafikken.
Antall, rom og form	Dette er et fagområde de små barna er opptatte av. Vi ønsker at barna skal få en forståelse av seg selv og sin kropp i forhold til rommet. De voksne bruker matematiske begreper i barns lek og aktivitet og teller i hverdagen. Barna deltar i ryddetid og legger de ulike lekene på rett plass.

<p>Kropp, bevegelse, mat og helse.</p>	<p>Vi legger til rette for at barna skal kunne bruke hele kroppen sin i utforskning og lek og oppleve fysisk mestring ut i fra egne forutsetninger.</p> <p>Alle skal delta i det sosiale fellesskapet ved matbordet. Utelek i ulendtterreng hver dag og turer. Voksne tilrettelegger for utfordringer på ulike nivåer, og er støttende og motiverende i lek og aktivitet. Vi er ute i all slags vær.</p>
<p>Etikk, religion og filosofi.</p>	<p>Voksne gir positiv oppmerksomhet når barna viser omsorg for andre. Barna skal begynne å forstå forskjell på rett og galt. Voksne ivaretar barnas individuelle behov og tilpasser nivået på aktivitetene til barn under 3 år. Alle deltar i tradisjonene knyttet til høytidene vi markerer. Vi ønsker å undre oss sammen med barna og skape nysgjerrighet.</p>

22. Kilder

Lov om barnehager - <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Rammeplan for barnehagen - <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>